

Oproep tot subsidieaanvraag

Multidisciplinair Consortium Opleidingstraject

Implementatie Science Practitioner

Onderwerpen: consortium, implementatie, opleiding, passende zorg, fellowships

Let op: dit betreft een subsidieronde op uitnodiging. Dit betekent dat u alleen een subsidieaanvraag kunt indienen als u heeft deelgenomen aan het voortraject, en eerder een projectidee heeft ingediend. In dit document staat de aanvraagprocedure voor de uitgewerkte subsidieaanvraag voor het realiseren van de ISP-opleiding beschreven (fase 4).

Datum geplaatst: 29 juni 2023

Deadline Subsidieaanvraag: 22 augustus 2023, 14:00 uur

Tijdens het voortraject van deze oproep heeft zich een consortium gevormd. Daartoe heeft een aantal bijeenkomsten plaats gevonden gebaseerd op de Sandpit methodiek, waarin partijen zich hebben gepresenteerd en advies is gegeven aan belangstellende partijen. Deelname of mandateren van een deelnemende partij was verplicht. Deze bijeenkomsten hebben plaats gevonden op 23 mei en 5 juni 2023.

Inhoud

Oproep tot subsidieaanvraag	1
Multidisciplinair Consortium Opleidingstraject Implementatie Science Practitioner	1
1. DOEL SUBSIDIEOPROEP	1
1.1. Multidisciplinair consortium	1
1.2. Kennisontwikkeling en kennisbenutting – casuïstiek	2
2. RANDVOORWAARDEN	2
2.1 Opleidingstraject	2
2.2 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?	3
2.3 Staatsteun	4
2.4 Samenwerking en bijdragen van derden	4
2.5 Welk bedrag kan aangevraagd worden	5
3. BEOORDELINGSCRITERIA	5
3.1 Relevantiecriteria	5
3.2 Kwaliteitscriteria	7
4. PROCEDURE & TIJDPAD	7
4.1 Beoordelingsprocedure	8
4.2 Tijdpad uitgewerkte subsidieaanvraag	9
5. INDIENEN	9
5.1 Indiening (via Mijn ZonMw)	9
5.2 TIPS bij indienen	10
5.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	10
5.4 Inhoudelijke vragen	10
5.5 Technische vragen	10
5.6 Downloads en links	10

5.7 Overige bijlagen subsidieoproep.....	10
Bijlage A: NIC Summary – Strengthening Future Implementation Practice Education: A review of existing implementation training opportunities	11
Bijlage B: Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking	15

1. DOEL SUBSIDIEOPROEP

Aanleiding

ZonMw wil met de persoonsgebonden [subsidieoproep Implementatie science practitioner \(ISP\) Fellowships¹](#) de werelden van onderzoek en praktijk met elkaar verbinden door te investeren in 'bruggenbouwers' en 'ambassadeurs'. De fellows worden opgeleid om in een blijvend actieve rol de verspreiding en implementatie van opgedane kennis – op het gebied van doelmatigheid en/of passende zorg (coalitieakkoord 2021-2025) – op de werkvloer te (helpen) realiseren met als doel (kosten)effectieve zorg te realiseren in de dagelijkse praktijk. Tevens wil ZonMw met het opleiden van deze fellows bijdragen aan het versterken van de implementatie infrastructuur.

De fellows worden opgeleid tot Implementatie Science Practitioner (ISP). De opleiding biedt de kans om theoretische én praktische kennis en ervaring (aan de hand van eigen casuïstiek, intervisie en coaching) op te doen, en te voldoen aan het (internationaal) [ISP profiel](#) (Metz et al. 2020), alsmede in lijn met het ISP profiel beschreven door het [Nederlands Implementatie Collectief \(NIC\)](#) (bijlage A).

Het doel van deze subsidieoproep is onderwijsinstellingen samen te brengen in een consortium ten behoeve van het realiseren van het ISP-opleidingstraject. Het consortium ontwikkelt een opleiding dat voldoet aan het beoogde ISP profiel, en voert de opleiding uit (duur: 18 maanden) voor ten minste bovengenoemde fellows (ca. 40 deelnemers; start vanaf november 2023), en evalueert deze.

1.1. Multidisciplinair consortium

Onder een multidisciplinair consortium wordt binnen deze oproep verstaan een duurzaam samenwerkingsverband – voor minimaal de looptijd van het opleidingstraject (i.e. ontwikkel-/uitvoer-/evaluatiefase) – tussen drie of meer opleidingsinstellingen die kennis en expertise hebben op het gebied van theoretische aspecten van implementatie(strategieën) en veranderkunde, evenals de toepassing daarvan in de praktijk. Onderwijsinstellingen zijn complementair aan elkaar, waarbij een combinatie van verschillende instellingen, zowel praktijkgericht als wetenschappelijk, gewenst is.

Het samenwerkingsverband bestaat uit minimaal de volgende relevante partijen:

- Opleidingsinstituut (WO), gericht op (*state of the art*) implementatieonderzoek evenals theoretische kennis over implementatiestrategieën, -methoden, -technieken en -instrumenten voor implementatie in het zorg-, sociaal of publieke gezondheidsdomein.
- Opleidingsinstituut (HBO), gericht op academische en/of verandermanagement vaardigheden voor implementatie en innovatie in het zorg-, sociaal of publieke gezondheidsdomein.
- Opleidingsinstituut (praktijkgericht), gericht op kennis en vaardigheden van (daadwerkelijk) implementatie en opschaling van (nieuwe) interventies binnen zorg- en welzijnsorganisaties.

Betrokkenheid van partijen en organisatiestructuren die invloed hebben op veranderprocessen binnen de zorgpraktijk- en onderzoeksinstituten, waaronder zorgverleners, patiëntvertegenwoordigers, beleidsmakers, zorgverzekeraars, (wetenschappelijke) beroepsverenigingen, draagt bij aan de kwaliteit en maatschappelijk relevantie van de opleiding. Daarom dienen vertegenwoordigers vanuit deze doelgroep(en) actief betrokken te zijn bij het opleidingstraject (ontwikkel-/uitvoer-/evaluatiefase; bijvoorbeeld als (gast)docent en/of lid klankbordgroep).

De focus van het consortium is gericht op het ontwikkelen en aanbieden van de opleiding tot ISP. Na het opleiden van de eerste lichting ISP-fellows (uit persoonsgebonden subsidieoproep), dient evaluatie van de opleiding plaats te vinden. Daarnaast dienen stappen te worden gezet tot het verkrijgen van certificering (via het [Nederlands Implementatie Collectief \(NIC\)](#) en dienen mogelijke stappen te worden verkend naar (structurele) borging en bestendiging van de ISP-opleiding in Nederland.

¹ Deze subsidieoproep is gezamenlijk vanuit 7 ZonMw-programma's: DoelmatigheidsOnderzoek (DO); Goed Gebruik Geneesmiddelen (GGG); Onderzoeksprogramma ggz (Opggz); Langdurige Zorg en Ondersteuning (LZO); Juiste Zorg op de Juiste Plek (JZOJP); Preventieprogramma (PP); Zwangerschap en Geboorte (ZG).

1.2. Kennisontwikkeling en kennisbenutting – casuïstiek

De fellow doorloopt de ISP-opleiding aan de hand van (eigen) casuïstiek. De casussen zijn gericht op het verder brengen van ontwikkelde kennis c.q. uitkomsten op het gebied van doelmatigheid(sonderzoek) en/of passende zorg. Implementatiedoelen binnen de casus kunnen omvatten: kennisoverdracht, synthese en -integratie (bijv. in richtlijnen), praktijkimplementatie en/of valorisatie, verspreiding en opschaling, borging en inbedding van innovaties of interventies; inclusief aanpassing aan de lokale context.

Concreet kan het gaan om:

- Invoeren van bewezen (kosten)effectieve interventies/nieuwe werkprocessen in de praktijk
- Creëren van bruikbare kennisproducten en/of kennissyntheses
- Ondersteunen bij de ontwikkeling en ingebruikname van een keuzehulp (bewezen effectief)
- Het toepassen van lokale/regionale initiatieven in meerdere regio's (opschaling)
- Verspreiding van producten zoals onderwijs- of voorlichtingsmateriaal zoals e-learnings
- Realiseren beschikbaarheid benodigde software-aanpassingen in de praktijk
- De-implementatie van niet gepaste zorg
- Het initiëren van aanspraken via de zorgverzekeraar/Zorginstituut Nederland met belangrijke stakeholders

2. RANDVOORWAARDEN

- a. Subsidie kan worden aangevraagd voor één project door één multidisciplinair consortium met een doorlooptijd van maximaal 24 maanden.
- b. Er kan alleen een aanvraag worden ingediend op uitnodiging van ZonMw en na deelname aan het Sandpit voortraject in aanloop naar deze oproep.
- c. In de aanvraag nemen drie of meer partijen uit het onderwijsveld binnen het zorg-, sociaal of publieke gezondheidsdomein deel.
- d. De aanvraag richt zich op het ontwikkelen, aanbieden en evalueren van het ISP-opleidingstraject voor ten minste de (eerste) lichte ISP-fellows uit bovengenoemde persoonsgebonden subsidieoproep (ca. 40 deelnemers)
- e. Start van de ISP-opleiding is beoogd vanaf november 2023 en duurt maximaal 18 maanden.
- f. ZonMw vraagt om bij het uitwerken van de aanvraag (en (bij toekenning) de uitvoer van project) advies dan wel input te vragen van een – nog te vormen – klankbordgroep. De leden dienen afkomstig te zijn uit de verschillende relevante domeinen, aandachtsgebieden en/of contexten. Voor suggesties van mogelijke kandidaten wordt afstemming gezocht met ZonMw.
- g. Bij het uitwerken van de aanvraag (en (bij toekenning) de uitvoer van het project) dient de afstemming plaats te vinden met het NIC. Specifiek gaat het om de onderdelen 'intervisie' en 'consultatie/coaching' binnen de opleiding; en daarnaast het verkrijgen van certificering.

2.1 Opleidingstraject

Doel is het realiseren van een opleiding dat voldoet aan het ISP-profiel (zie hierboven). Het traject c.q. subsidieproject kent drie fasen: 1) ontwikkelfase, 2) uitvoerfase, 3) evaluatiefase.

Fase 1: Ontwikkelfase

Voor deze fase beschrijft u de volgende onderdelen:

- De samenstelling van het consortium en de taakverdeling ten aanzien van het opleidingstraject. Daarnaast beschrijft u de positie van het consortium in de organisatie (instelling) van de trekker en het opleidingslandschap (HBO/WO) op het terrein van implementatie(onderzoek) / zorginnovatie.
- Implementatie- en/of competentiemodel onderliggend aan de (thematische) opbouw van het opleidingsprogramma uitgaande van het ISP-profiel. Daarbij aandacht voor organisatorische en/of sociale context(en) (zoals innovatief vermogen / organisatie van zorg / implementatieproces) en competenties op verschillende niveaus (context gerelateerd; lokaal, regionaal, landelijk).
- Leerdoelen en -uitkomsten van de opleiding uitgaande van het ISP-profiel. Hierbij dient de afstemming en aansluiting plaats te vinden met het NIC, inzake (beoogd) certificeringstraject. Officiële erkenning van de opleiding via de NVAO is (vooralsnog) niet nodig.

Fase 2: Uitvoerfase

Voor deze fase beschrijft u de volgende onderdelen:

- Opleidingsprogramma (i.e. curriculum, materialen, ondersteuning; max. 18 maanden, min. 4-6 contacturen per maand; tijdsinvestering fellow (opleiding, zelfstudie, werken aan casus) min. 12 uur per week) gericht op:
 - (Welke) relevante theoretische kennis, vaardigheden en (praktijk)ervaring
 - Wijze waarop de fellows aan de slag gaan met implementatie en/of zorginnovatie aan de hand van hun eigen casus
 - Wijze waarop intervisie wordt vormgegeven, bij voorkeur in samenwerking met het NIC en het [Expertisenetwerk Implementatie](#)
 - Wijze van consultatie en/of coaching, dit dient te zijn in samenwerking met het NIC (beoogd via het loket [Zorg voor Innoveren](#)) en waar mogelijk in aansluiting met bestaande netwerken.
 - Wijze waarop bestuurders/leidinggevenden/teamleden van fellows actief worden betrokken
 - Aansluiting bij de contexten / zorgdomeinen van fellows (in afstemming met ZonMw), en daaraan gerelateerd de rol van bruggenbouwer en ambassadeur; alsook mogelijke adviseursrol (bij aanvragen en/of projecten)
- Bijbehorend (plan voor) monitoring (tav deelnemers, 'opleiders', casussen, opleiding, proces)
- Bijbehorend (plan voor) certificering, via het NIC
- Bijbehorende begroting + planning (incl. benodigde tijdsinvestering voor fellows)

Fase 3: Evaluatiefase

Voor deze fase dient een evaluatieplan te worden uitgewerkt ten behoeve van het verkrijgen van inzichten over inhoud en uitvoer van de ISP-opleiding (i.e. succes- en verbeterpunten tav deelnemers, 'opleiders', casussen, opleiding, proces). Op basis daarvan dienen mogelijkheden te worden verkend voor (structurele) borging van de ISP-opleiding.

Fase 1-3: Opleidingstraject totaal

- Uitgaande van hierboven beschreven onderdelen worden de beoogde activiteiten door het consortium in samenhang helder beschreven in milestones en deliverables. Als een beoogd doel niet behaald wordt of tegenvalt, wordt uit de aanvraag duidelijk wat de gevolgen zijn voor de beoogde doelen van het consortium (eventueel met toevoeging van back-up plannen). De mijlpalen en deliverables worden grafisch weergegeven (bijv. Gantt-chart) met bijpassend budget.
- Bijbehorende begroting + planning voor het (gehele) opleidingstraject.

2.2 Wie kunnen er aanspraak maken op subsidie?

- De aanvraag wordt ingediend door een consortium van drie of meer partijen vanuit het onderwijs (zie 1.1).
- De hoofdaanvrager dient de aanvraag namens het consortium in. De hoofdaanvrager ontvangt de subsidie en is namens het consortium verantwoordelijk voor zowel de resultaten, als de financiële verantwoording. De projectleider/penvoerder van het consortium is het aanspreekpunt voor ZonMw met betrekking tot de uitvoer van het project. Het is mogelijk dat de hoofdaanvrager en de projectleider/penvoerder niet van een en dezelfde partij zijn.
- De hoofdaanvrager en bestuurlijk verantwoordelijke van de subsidieaanvraag dienen werkzaam te zijn bij een Nederlandse onderzoeksorganisatie (zoals een universiteit, universitair medisch centrum, hogeschool) in de zin van het EU staatssteunrecht².
- Een samenwerkingspartner in het consortium kan aanspraak maken op (een gedeelte van) de subsidie en ontvangt deze via de hoofdaanvrager (zie verder 2.4). De samenwerkingspartners kunnen zowel werkzaam zijn bij een Nederlandse onderzoeksorganisatie (zoals een universiteit, universitair medisch centrum, hogeschool) als een opleidingsinstituut (praktijkgericht). Daarnaast kunnen een of meerdere consortium partners de volledige kosten van het samenwerkingsproject zelfstandig dragen.

² Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie, (2014/C 198/01), artikel 15 onder ee).

2.3 Staatsteun

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun. Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel: Wanneer ondernemingen en onderzoeksorganisaties samenwerken aan het project, bestaat het risico dat de subsidie als ongeoorloofde staatssteun wordt beschouwd. Volgens paragraaf 2.2.2 Kaderregeling O&O&I is er geen sprake van (ongeoorloofde) staatssteun als de samenwerkende partijen aan bepaalde voorwaarden voldoen. Wanneer zij aan die voorwaarden voldoen, is sprake van 'daadwerkelijke samenwerking'. Zie bijlage B 'Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking' voor de voorwaarden en toelichting.

2.4 Samenwerking en bijdragen van derden

- Het gaat om partijen met bestaande of nieuwe samenwerkingsverbanden, waarbij elke partij kennis en expertise heeft op het terrein van implementatie en/of zorginnovatie.
- Partijen zeggen het samenwerkingsverband toe voor ten minste de volledige looptijd van de eerste opleidingsronde en hebben de intentie om de samenwerking structureel voort te zetten.
- Cofinanciering (sponsoring en eigen bijdragen van projectpartners) in-natura of geldelijke bijdrage is door zowel publieke als private partijen toegestaan. Private middelen kunnen worden ingebracht door bijvoorbeeld fondsen en/of andere private partijen zoals bedrijven zowel op consortium als op projectniveau om de impact van de opleiding te vergroten. Indien sprake is van cofinanciering dient aan specifieke voorwaarden te worden voldaan zoals hieronder vermeld.

Uit de subsidieaanvraag en begroting moet duidelijk naar voren komen:

- Met welke partijen samengewerkt wordt. Beschrijf per partij op welke manier deze actief bijdraagt aan het project; dit zijn in elk geval partijen die op de begroting voorkomen als een partij die aanspraak wenst te maken op een deel van de subsidie. Ook partijen die voor eigen rekening en risico actief bijdragen, maken onderdeel uit van de samenwerking.
- Met welke partij(en) een sponsorovereenkomst zal worden aangegaan en wat de in-natura of geldelijke bijdrage is.
- Welke partijen worden ingehuurd of indien dit nog niet bekend is, voor welke activiteiten wordt voorzien dat die door derden zullen worden uitgevoerd en de daarvoor te maken kosten (inclusief btw). Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Samenwerking en sponsoring moeten definitief geregeld zijn bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag. Let erop dat voor de 'daadwerkelijke samenwerking' geldt dat het niet mogelijk is om ná de ondertekende samenwerkingsovereenkomst nieuwe partij(en)/organisatie(s) toe te (laten) voegen aan het samenwerkingsverband.

Letter of Commitment

Omdat ZonMw zeker wil weten dat samenwerkende partijen/sponsors van een project zich juridisch hebben verplicht tot de toegezegde bijdrage, is een Letter of Commitment per samenwerkende partij/sponsor bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag verplicht. Gebruik hiervoor het voorbeeld op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Consortium- en sponsorovereenkomst

Om aan de voorwaarden van daadwerkelijke samenwerking te kunnen voldoen, kunnen de projectactiviteiten **alleen dan** starten nadat de samenwerkingsovereenkomst geaccepteerd is door ZonMw en ondertekend is door alle betrokken samenwerkingspartijen.

Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) vindt u meer informatie over de verschillende vormen van samenwerken en bijdragen (sponsoring/opdracht) met voorbeeldovereenkomsten als hulpmiddel bij het opstellen van de betreffende overeenkomst en de voorwaarden waaraan de overeenkomst moet voldoen in de bijbehorende uitleg. De op deze webpagina en in de uitleg genoemde voorwaarden maken integraal onderdeel uit van deze subsidieoproep. Indien ZonMw concept consortium- en/of sponsorovereenkomst(en) opvraagt, verleent zij de subsidie op voorwaarde dat de overeenkomst(en) door haar geaccepteerd wordt/worden.

2.5 Welk bedrag kan aangevraagd worden

- Het totaal beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 410.000,-. Dit bedrag is inclusief (eventuele) BTW.
- De subsidie wordt toegekend aan één consortium die de opleiding gaat ontwikkelen en uitvoeren (en (laten) evalueren).
- De aanvrager dient in de begroting duidelijk te maken welke partners, welke activiteiten verrichten voor welk budget.
- Bij een subsidieaanvraag is het toevoegen van een begroting in het ZonMw-format verplicht. (zie voorwaarden en financiën).
 - Voor UMC's zijn het 'Budget Academic Institutions' en de NFU-salaristabellen van toepassing.
 - Universiteiten dienen gebruik te maken van de VSNU lijst.
 - HBO instellingen gaan op basis van 'niet-wetenschappelijke instelling' op basis van CAO en inschaling.
 - Andere partijen mogen kosten bepalen op basis van het geldende CAO en als ze geen CAO hebben mag het op uurtarief basis.
 - Let op: op de begroting moet een handtekening van de bestuurlijk verantwoordelijke staan.

2.5.1 Subsidiabele activiteiten

Financiering kan worden aangevraagd voor direct aan het opleidingstraject of aan de organisatie van het consortium gerelateerde (nieuwe) kosten. Van de aanvrager wordt verwacht dat er een goede balans wordt getroffen tussen de grootte van het consortium, de grootte van de aan te vragen financiering en de interne coherentie van het opleidingstraject. ZonMw verstrekt subsidie aan het consortium (te voldoen aan de voorwaarden onder 2.2) voor de volgende activiteiten:

- Vormgeven, uitvoeren en evalueren opleidingstraject

Subsidie kan worden aangevraagd voor nieuw (en bestaand) personeel en materiële voorzieningen ten behoeve van het vormgeven, uitvoeren en evalueren van het opleidingstraject. Geef een onderbouwing voor de verschillende kostenposten.

- Consortiummanagement

Voor de aanvraag dient een post voor consortiummanagement gereserveerd te worden tot maximaal 5% van het totale bij ZonMw aangevraagde budget. Onder consortiummanagement wordt onder andere verstaan het optimaal vormgeven van de organisatiestructuur van het consortium, ondersteuning van het consortium en de hoofdaanvrager, het bewaken van de samenhang, voortgang en eenheid van het project, en de afstemming tussen de deelprojecten binnen het consortium. Deze taken mogen ook door externe partijen worden uitgevoerd, op de begroting vermeld bij 'Overige kosten' als inhuur 'naam derden'. De voor deze post aan te vragen subsidie kan bestaan uit personele, materiële en/of uitvoeringskosten.

3. BEOORDELINGSCRITERIA

De aanvraag wordt op basis van onderstaande criteria beoordeeld op relevantie en kwaliteit (zie verder 4.1. Beoordelingsprocedure).

3.1 Relevantiecriteria

Er gelden verschillende beoordelingscriteria voor de volgende onderdelen:

- I. Ontwikkelen opleiding
- II. Uitvoeren opleiding
- III. Evalueren opleiding

Deze worden hieronder beschreven.

3.1.1 Criteria voor onderdeel I: Ontwikkelen opleiding

3.1.1.1 Samenstelling consortium

- Het samenwerkingsverband maakt inzichtelijk wat de gemeenschappelijke visie en ambitie is om samen te werken in het consortium en welke toegevoegde waarde de verschillende partners hebben. De keuze voor samenwerkingspartners is helder onderbouwd.
- De gekozen samenstelling van het consortium is een goede mix van kennis en expertise op het gebied van theoretische aspecten van implementatie(strategieën) en veranderkunde, evenals de toepassing daarvan in de zorgpraktijk, en van verschillende disciplines die uitstekend afgestemd is op de ontwikkeling en uitvoering van opleidingstraject.
- Het consortium heeft een gedegen institutionele en organisatorische inbedding in de betrokken instituten. De organisatorische inbedding in de verschillende instituten is transparant geregeld, de verantwoordelijkheden zijn goed en helder verdeeld. De verantwoordingslijnen en de structuur zijn zo ingericht dat onderlinge afstemming en samenwerking structureel geborgd zijn voor (ten minste) de duur van het project. Benodigde afspraken zijn in een consortiumovereenkomst vastgelegd.
- De organisatiestructuur en management van het consortium zijn helder en logisch vormgegeven en bieden uitstekende kaders voor de ontwikkeling en aansturing van het consortium. De continuïteit van de aansturing en governance (c.q. leiderschap) gedurende de duur van het project is goed geborgd.
- Het consortium voorziet in adequate bewaking van de voortgang en heeft heldere structuren om het project waar nodig bij te sturen. Er is ook nagedacht over het oplossen van conflicten en het omgaan met risico's.
- De projectleider/penvoerder (trekker) van het consortium bezit aantoonbare capaciteiten om teams en samenwerkingsverbanden te leiden en te inspireren, en vormen samen een evenwichtig team.

3.1.1.2 Opbouw van de ISP-opleiding

- De opbouw van de opleiding is gebaseerd op (een) passend(e) implementatie- en/of competentiemodel(len), waarbij de keuze goed is onderbouwd uitgaande van het ISP-profiel. Er is aantoonbare aandacht voor organisatorische en/of sociale context(en) (zoals innovatief vermogen / organisatie van zorg / implementatieproces) evenals voor competenties op verschillende niveaus (context gerelateerd; lokaal, regionaal, landelijk).
- Leerdoelen en -uitkomsten die worden behaald beantwoorden volledig en in z'n geheel aan het ISP-profiel. Daarbij heeft afstemming en toetsing plaats gevonden met het NIC.

3.1.2 **Criteria voor onderdeel II: Uitvoeren opleiding**

3.1.2.1 Opzet opleidingsprogramma / -curriculum

- Het opleidingsprogramma (max. 18 maanden) voldoet aan het ISP profiel; en is gericht op concreet aan de slag met implementatie van onderzoeksresultaten en/of zorginnovatie aan de hand van de eigen casus. Het programma omvat naast theorie en praktijk ook intervisie en de mogelijkheid tot consultatie en/of coaching. Bestuurders/leidinggevenden/teamleden (uit organisaties van deelnemers) worden actief betrokken bij de opleiding. De opleiding sluit aan bij de verschillende contexten, aandachtsgebieden dan wel zorgdomeinen van waaruit de deelnemers afkomstig zijn. Zie ook 2.1.

3.1.2.2 Aanwezigheid plannen voor monitoring en certificering

- Een uitgewerkt plan voor monitoring (tav deelnemers, 'opleiders', casussen, opleiding, proces)
- Een uitgewerkt plan voor certificering, via het NIC. NB: Officiële erkenning van de opleiding via de NVAO is (vooral nog) niet nodig.

3.1.3 **Criteria voor onderdeel III: Evalueren opleiding**

3.1.3.1 Aanwezigheid plannen voor evaluatie en borging

- Een uitgewerkt plan voor evaluatie (tav deelnemers, 'opleiders', casussen, opleiding, proces)
- Een eerste opzet voor verkenning rond het duurzaam borgen van de ISP-opleiding.

3.1.4 Algemene aandachtspunten

ZonMw kent als organisatie een aantal andere algemene aandachtspunten die elk programma in ogenschouw neemt en in de beoordeling betreft, waaronder diversiteit, participatie en toepassing in termen van impact. Meer informatie vindt u op www.zonmw.nl/relevantiecriteria.

3.2 Kwaliteitscriteria

3.2.1 Doelstelling en vraag- of taakstelling

- Er vindt een toetsing plaats op helderheid, reikwijdte, originaliteit en wetenschappelijke onderbouwing van de doelstelling en vraag- of taakstelling.
- De doel-, vraag- en taakstellingen dienen SMART te zijn geformuleerd.

3.2.2 Plan van aanpak :

- Er is een concreet stappenplan met activiteiten, taakverdeling, resultaten en tijdspad.
- Het opleidingstraject bevat uitgewerkte plannen omtrent training in:
 - Implementatie theorie, modellen en frameworks
 - Planmatig werken aan implementatie, opstellen en uitvoeren van een projectplan
 - Patiëntenparticipatie en co-creatie met (eind)gebruikers
 - Kennis van de structuur en werking van het onderzoeks- en zorglandschap (incl. van toepassing zijnde wet- en regelgeving)
 - Identificeren van (context-gerelateerde) bevorderende en belemmerende factoren
 - Selecteren en uitvoeren van passende innovatie- en implementatiestrategieën
 - Verandermanagement en TQM/kwaliteitsmanagement
 - Opzetten en onderhouden van een netwerk; inzicht in dan wel aansluiting bij bestaande implementatie netwerken en/of initiatieven (verbinden en versterken)
 - Training tot ambassadeur (implementatie, doelmatigheidsonderzoek, passende zorg):
 - Formuleren van veranderdoelen en adviesvaardigheid
 - Kennisoverdracht
 - Leiderschapskwaliteiten
- Een uitgewerkt plan voor monitoring (tav deelnemers, 'opleiders', casussen, opleiding, proces)
- Een uitgewerkt plan voor certificering, via het NIC.

3.2.3 Haalbaarheid

- Maak aannemelijk dat het doel van de subsidieaanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen.

3.2.4 Budget

- Er is een realistische en gespecificeerde begroting toegevoegd. Hierin dient duidelijk te zijn aangegeven welke partijen financiering voor de uitvoering van het project ontvangen. Het aangevraagde budget is onderbouwd en per bijbehorende subsidiabele activiteit (zie 2.5.1 voor een specificatie van de 'Subsidiabele activiteiten') voldoende gespecificeerd.
- Indien er sprake is van cofinanciering (in kind en/of in cash) moet uit de begroting blijken waar de cofinanciering voor wordt ingezet.

4. PROCEDURE & TIJDPAD

Bij het schrijven van de aanvraag dient rekening gehouden te worden met de volgende punten:

- Subsidieaanvragen dienen te voldoen aan de [Algemene subsidiebepalingen](#) en de van toepassing zijnde [voorwaarden en financiën](#).
- Zonder toevoeging van de verplichte bijlagen kan uw aanvraag niet in behandeling worden genomen. Zie ook 5.1. voor een beschrijving van de bijlagen en de verplichte nummering.
- Voor deze ronde wordt een beoordelingscommissie samengesteld met 3-5 experts vanuit verschillende disciplines alsmede op het terrein van implementatie en zorginnovatie.

4.1 Beoordelingsprocedure

Na de Sandpit matchingbijeenkomst (workshop), op basis waarvan het consortium en de inhoudelijke invulling (projectschets) van de aanvraag worden bepaald, gaan de consortiumdeelnemers aan de slag om de subsidieaanvraag te schrijven.

Voor de ZonMw procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)' en naar de [procedurebrochure aanvragers](#). Hieronder staat de procedure beschreven die wordt gevolgd voor deze subsidieoproep.

Ontvankelijkheid

Na indiening van de subsidieaanvraag wordt allereerst getoetst of ZonMw de aanvraag in behandeling kan nemen. Dat gebeurt op basis van de randvoorwaarden (zie paragraaf 2) en verplichte onderdelen van de aanvraag zoals beschreven in deze subsidieoproep, zie 5.1. Alleen aanvragen die aan alle voorwaarden voldoen, zijn ontvankelijk en worden in behandeling genomen.

Inhoudelijke beoordeling

De ontvankelijke aanvraag vervolgens beoordeeld op relevantie, op (wetenschappelijke) kwaliteit van de verschillende onderdelen van de aanvraag en op samenhang van de gehele subsidieaanvraag. Hiervoor wordt een aantal stappen doorlopen:

Stap 1: Beoordeling uitgewerkte subsidieaanvraag

- De uitgewerkte aanvraag wordt aan de hand van de criteria in deze subsidieoproep (zie paragraaf 3) beoordeeld door de beoordelingscommissie op relevantie en kwaliteit.

Stap 2: Interview, hoor en wederhoor

- Een interview is onderdeel van het beoordelingstraject van de subsidieaanvraag. De aanvrager zal worden uitgenodigd om te reageren op de beoordeling van de beoordelingscommissie. Voorafgaand aan het interview ontvangt de aanvrager een schriftelijke beoordeling met vragen van de commissie, die in het interview terug kunnen komen. Op deze wijze wordt hoor en wederhoor toegepast. Het interview is een belangrijk onderdeel van de beoordeling en kan leiden tot bijstelling van de beoordeling en de score van het voorstel tot dan toe.
- Van het interview wordt een geluidsopname gemaakt. Na afloop van de beoordelingsprocedure wordt de geluidsopname vernietigd.

Stap 3: Advies commissie

- Na afloop van het interview stelt de commissie ten aanzien van de relevantie en kwaliteit haar definitieve eindadvies vast. Ze baseert zich hierbij op:
 - de gehele subsidieaanvraag
 - het wederhoor
 - het interview
- De commissie beoordeelt de subsidieaanvraag met behulp van de volgende matrix. In de matrix weegt relevantie zwaarder dan kwaliteit. Een aanvraag dient minimaal relevant te zijn en minimaal van voldoende kwaliteit te zijn om in aanmerking te komen voor honorering.

Kwaliteit / Relevantie	Zeer goed	Goed	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Zeer relevant	1	2	3	Afwijzen	Afwijzen
Relevant	4	5	6	Afwijzen	Afwijzen
Laag relevant	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen	Afwijzen

Stap 4: Besluitvorming

- Op basis van de score van de aanvraag komt de commissie tot een advies aan het ZonMw-bestuur.
- Het ZonMw-bestuur neemt het uiteindelijke besluit tot toekenning of afwijzing van de subsidie. Na het besluit van het ZonMw-bestuur ontvangt het consortium bericht over de uitslag.

Indien de subsidieaanvraag beoordeeld is als (zeer) relevant maar waarvan de commissie opmerkingen (verbeterpunten en vraagpunten etc.) heeft ten aanzien van de kwaliteit, zal de beoordelingscommissie de aanvragers vragen een aanvullende wederhoor in te dienen. In deze extra ronde wederhoor worden de opmerkingen (verbeterpunten en vraagpunten etc.) in een e-mail namens de beoordelingscommissie voorgelegd aan de aanvrager met het verzoek om deze binnen twee weken als een Word bijlage per e-mail retour te sturen. De aanvrager krijgt hiermee de kans in het aanvullend wederhoor te reageren op de opmerkingen van de commissie. ZonMw neemt uiterlijk 6 weken na het versturen van de uitnodiging tot aanvullend wederhoor het besluit tot subsidieverlening: honorering of afwijzing.

Stap 5: Na toekenning van een subsidie

- In het geval van toekenning wordt van de projectleider verwacht dat deze binnen 4 weken na honorering maar voor de startdatum van het project een concept consortiumovereenkomst namens alle samenwerkende partijen aanleveren bij ZonMw. Indien ZonMw de consortiumovereenkomst niet accepteert, kan geen subsidie verleend worden.
- De voortgang van het gehonoreerde project wordt door ZonMw en de commissie gemonitord aan de hand van voortgangsrapportages en (mogelijke) commissievergaderingen. Verdere informatie over de exacte monitoringsinterval ontvangt u op moment van honorering.

4.2 Tijdpad uitgewerkte subsidieaanvraag

Openstellen subsidieoproep	Begin juli 2023
Deadline indienen uitgewerkte aanvraag	22 augustus 2023, vóór 14.00 uur
Interview, hoor en wederhoor	5 september 2023, 10-12 uur via Teams
Besluit	Medio september 2023
Startdatum opleidingstraject*	Vanaf 1 november 2023

(*) Mocht herindiening noodzakelijk zijn, dan verschuift deze datum naar 1 januari 2024.

Meer informatie

Houd de [programmapagina](#) op de ZonMw-website in de gaten, deze wordt regelmatig bijgewerkt en kan actuele informatie over de oproep bevatten.

5. INDIENEN

5.1 Indiening (via [Mijn ZonMw](#))

Aanvragen kunnen uitsluitend en conform de richtlijnen worden ingediend via het online indiensysteem van ZonMw (Mijn ZonMw).

Sluitingsdatum voor het indienen van een subsidieaanvraag is **22 augustus, om 14:00 uur**

Naast de basisgegevens die ingevoerd moeten worden in het systeem 'Mijn ZonMw', bestaat een aanvraag uit een aantal (verplichte) documenten in aparte PDF's (zie onder). U wordt vriendelijk verzocht om iedere bijlage te nummeren volgens onderstaande beschrijving. U dient deze nummering zowel in de titel van het document als in het document zelf weer te geven.

Verplichte bijlagen uitgewerkte subsidieaanvraag

Bijlage 1: [Begroting voor het \(gehele\) opleidingstraject](#) (verplicht format)

Bijlage 2: [Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#) (verplicht format)

Bijlage 3: [Bewijs cofinanciering \(Letters of Commitment\)](#)

Bijlage 4: [Concept Consortium Agreement](#)

Bijlage 5: Plan voor monitoring en evaluatie (tav deelnemers, casussen, opleiding, proces)

Bijlage 6: Plan voor certificering (via NIC) NB: Officiële erkenning van opleiding via NVAO is niet nodig

Bijlage 7: Gantt-chart (optioneel, maar zeer wenselijk)

5.2 TIPS bij indienen

- ZonMw is onlangs overgestapt naar een ander digitaal indiensysteem. Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt dient u zich eerst te registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de toelichtingen in [Mijn ZonMw](#) en de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Word versie van uw aanvraag uit te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in MijnZonMw zelf corrigeren.

5.3 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

De '[Verklaring akkoord indienen subsidieaanvraag](#)' dient ondertekend te worden door de 'bestuurlijk verantwoordelijke' van alle deelnemende partijen en de 'hoofdaanvrager'. De ondertekende verklaring kan toegevoegd worden aan de aanvraag in Mijn ZonMw of per mail gestuurd worden naar doelmatigheidsonderzoek@zonmw.nl. De verklaring dient uiterlijk één week na indiening binnen te zijn.

5.4 Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met Gerjanne Vianen, implementatiespecialist (tel: 070 3495 465). Aanvullend kunt u contact opnemen met programmasecretaris Fleur Lugten (tel: 070 3495 311), of via doelmatigheidsonderzoek@zonmw.nl.

5.5 Technische vragen

Bij technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw (Mijn ZonMw) kunt u contact opnemen met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

5.6 Downloads en links

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- [Procedurebrochure voor aanvragers](#)
- [Voorwaarden en financiën](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Implementatie en impact](#)

5.7 Overige bijlagen subsidieoproep

Bijlage A: NIC Summary – Strengthening Future Implementation Practice Education: A review of existing implementation training opportunities

Dr. Bethany Hipple Walters, werkgroep Opleiding & training, Nederlands Implementatie Collectief

Introduction

Healthcare, social welfare, and educational settings frequently develop, adapt, and use different programs to improve the lives and wellbeing of their populations. This use of programs in settings can be understood as *implementation practice*. Implementation practice builds on the lessons learned through implementation research, as the definition below reveals:

Implementation research seeks to understand and evaluate the approaches that work best to translate evidence to the real world. Implementation practice seeks to apply and adapt these approaches in different contexts and settings to achieve positive outcomes. [Albers et al, 2020]

The work of implementation is commonly conducted by implementation specialists or practitioners.

Implementation practitioners are defined as:

professionals who support organizations, leaders, and staff in their implementation of evidence-informed practices and policies. They identify, contextualize, and improve the use of evidenced-informed implementation strategies in a range of settings. They also build implementation capacity among teams, organizations, and systems. They can be referred to as coaches, improvement advisors, technical assistance providers, facilitators, consultants, mentors, and implementation specialists. Implementation support practitioners often reside outside of the service systems they work in, but may also reside within a service system when those systems have work units specifically designed to support implementation and scaling efforts. [Albers et al, 2020]

Implementation practitioners are often “a diverse group of nonacademic stakeholders (e.g. public health practitioners, healthcare providers, policymakers, leaders from community-based organizations, and other implementation support practitioners)” who work to improve practice through the systematic, rigorous, and pragmatic implementation of new ways of providing care. [Leppin et al, 2020]

Professionals who support the implementation of new programs come from a variety of backgrounds and educations, such as healthcare management, change management, psychology, nursing, or public health. Most implementation practitioners are trained in the knowledge and skills needed to support implementation through their formal education, through workshops and short training sessions focusing specifically on implementation, through formal and informal mentorships, and through on-the-job learning opportunities.

This narrative review is aimed at identifying key training and education needs for training professionals in implementation practice, as outlined and described in literature about education and training initiatives for teaching implementation. Reviewing such training initiatives can strengthen implementation science education by uncovering key challenges, solutions, and innovations of already existing programs. Data from these articles was extracted.

Implementation practitioner: knowledge, skills, and personal/professional qualities

In order to make changes within a healthcare setting, implementation practitioners “need to be able to activate implementation-relevant knowledge, skills and attitudes, and to operationalize and apply these in the context of their support activities in ways that build the capacities and promote competencies in others”. [Albers et al, 2020]

Albers et al found that implementation practitioners need knowledge of “the evidence-based practice or policy in focus, individual and organizational change processes or implementation concepts”; they also described the skills needed to use this knowledge to support implementation as “the ability to engender trusting relationships, facilitate interpersonal processes or select and utilize relevant implementation strategies”. [ibid]

Leppin et al noted that implementation practitioners “need to be capable of 1.) identifying the research products (e.g., “evidence-based interventions”) that should be implemented, 2.) identifying and

communicating the barriers and facilitators to implementation in a particular context, and 3.) developing and deploying strategies for overcoming those barriers and facilitating implementation.” [Leppin et al, 2020]

The work done by implementation practitioners is highly influenced by their setting. To that end, Albers et al stated that implementation practitioners “must take into account the dynamic and highly relational nature of policy and practice implementation involving multiple layers of context and differing norms and values among stakeholders”. [Albers et al, 2021]

The implementation practitioner profile by Metz et al noted that implementation practitioners should be guided by a variety of principles, including empathy, curiosity, commitment, equity, critical thinking, and openness to cross-disciplinary approaches. [Metz et al, 2020] Further, the implementation practitioner profile described the competencies of implementation practitioners:

- *Co-Creation and Engagement: Implementation support practitioners promote and facilitate the active involvement of stakeholders in all stages of the design and implementation process, resulting in service models, approaches, and practices that are contextualized and tailored to settings.*
 - *Core competencies that support co-creation include co-learning, brokering, address power differentials, co-design, and tailoring support.*
- *Ongoing Improvement: Implementation support practitioners help to make organizational learning a core value of the implementation setting.*
 - *Core competencies that support ongoing improvement include assess needs and assets, understand context, apply and integrate implementation frameworks, strategies, and approaches, facilitation, communication, and conduct improvement cycles.*
- *Sustaining Change: Programs and practices are sustained when the core elements are maintained or delivered with integrity after initial implementation support has been withdrawn and adequate capacity exists to continue maintaining these core elements.*
 - *Core competencies that support sustaining change include grow and sustain relationships, develop teams, build capacity, and cultivate leader and champions.* [Metz et al, 2020]

Education for implementation practitioners should aim to:

- increase knowledge of implementation
- enhance skills in implementation
- share tools, strategies, and principles of implementation with learners
- equip learners to find, adapt, evaluate, and improve the implementation of evidence-based programs, policies, or practices
- train learners in supporting context and program-specific implementation
- develop learners’ ability to work with diverse stakeholders as a member of a team

Types and content of educational offerings for implementation practitioners

Implementation practitioners are frequently trained through online and in-person workshops, through program-specific trainings, online short courses, certificate programs, online course platforms containing tools and course materials, site visits, and mentorships.

In their framework for building implementation capacity, training strategies and methods include [Leppin et al]:

- Didactic expert lectures
- Engagement with applied tools and resources
- Creating a community of practice
- Small group interactive exercises
- Feedback and assessment
- Discussion-based learning
- Personal application
- Videos
- Panel discussions
- Case studies
- Presentations from learners [Leppin et al, 2018]

Active, problem-based workshops and training sessions are encouraged. In some of the reviewed training literature, learners were asked to develop an implementation plan for a program that they will be implementing in their setting [Leppin et al, 2018]; in other trainings, learners came as part of an implementation team from their setting and developed setting and program specific learning goals for the training. [Black et al, 2021; Health Innovation School]

Working with and learning from others was also an important aspect of the trainings; Moore et al noted that “participants valued informal opportunities to network with other implementers and navigate through challenges associated with” implementing changes in their settings. [Moore et al, 2018] As part of their training on implementation, the Health Innovation School offers networking sessions.

Mentorship was described by many of the articles as a crucial aspect of training implementation practitioners. Leppin et al noted that “mentors are often ideally positioned to foster skill development and practical knowledge that are essential to competency attainment. As such, we recommend all learners of implementation have mentors with connections to and experience in the contexts and fields where they intend to work.”

Content of educational offerings for implementation practitioners

From the reviewed literature and course curriculum, the content of educational offerings for implementation practitioners included sessions on the following themes:

- introducing implementation
- implementation and change strategies [Black et al, 2021; Care2Adapt; Health Innovation School]
- “implementation theories and frameworks” [Black et al, 2021]
- change management [Health Innovation School; Care2Adapt]
- identifying and engaging with relevant stakeholders [Park et al, 2018; Black et al, 2021; Care2Adapt]
- identifying barriers and facilitators [Park et al, 2018; Black et al, 2021]
- “adapting knowledge to local contexts” [Park et al, 2018]
- “selecting, tailoring, and implementing interventions” [Park et al, 2018]
- redesigning interventions and change processes [Health Innovation School; Care2Adapt]
- evaluating interventions and the implementation of interventions [Park et al, 2018; Black et al, 2021]
- “developing strategies to assess and optimize sustainability” [Park et al, 2018]
- impact of implementing change [Health Innovation School; Care2Adapt]
- “strategies and helpful tips for dissemination” [Park et al, 2018]

Leppin et al suggest that implementation practitioners and implementation scientists be, at least in part, jointly trained. The core elements of such a joint training could include:

- *what evidence-based interventions (EBIs) and implementation strategies are and how they differ and relate*
- *the role of theories, models, and frameworks in guiding, describing, and evaluating implementation efforts,*
- *basic methods and approaches to doing implementation research, including basic study designs, stakeholder engagement strategies, and implementation outcomes and measures* [Leppin et al, 2018]

Many of the articles suggested tailoring the content of training for implementation practitioners, based on assessments of the learners’ existing knowledge of implementation. Ongoing educational and training support was also suggested, with courses and trainings given to the same learners over the course of many months.

References

- Albers, B., Metz, A., & Burke, K. (2020). Implementation support practitioners—a proposal for consolidating a diverse evidence base. *BMC health services research*, 20(1), 1-10.
- Albers, B., Metz, A., Burke, K., Bührmann, L., Bartley, L., Driessen, P., & Varsi, C. (2021). Implementation support skills: Findings from a systematic integrative review. *Research on Social Work Practice*, 31(2), 147-170.
- Black, A. T., Steinberg, M., Chisholm, A. E., Coldwell, K., Hoens, A. M., Koh, J. C., ... & Snow, M. E. (2021). Building capacity for implementation—the KT Challenge. *Implementation Science Communications*, 2(1), 1-7.
- Care2Adapt - <https://www.care2adapt.eu/programma/>
- Health Innovation School - <https://www.hisimplementation.nl/programma/>
- Leppin AL, Baumann AA, Fernandez ME, Rudd BN, Stevens KR, Warner DO, Kwan BM, and Shelton RC. Teaching for implementation: A framework for building implementation research and practice capacity within the translational science workforce. *Journal of Clinical and Translational Science* 5: e147, 1–7.
- Metz, A., Louison, L., Burke, K., Albers, B., & Ward, C. (2020). Implementation support practitioner profile: Guiding principles and core competencies for implementation practice. Chapel Hill, NC: National Implementation Research Network, University of North Carolina at Chapel Hill.
- Moore, J. E., Rashid, S., Park, J. S., Khan, S., & Straus, S. E. (2018). Longitudinal evaluation of a course to build core competencies in implementation practice. *Implementation science*, 13(1), 1-13.
- Park, J. S., Moore, J. E., Sayal, R., Holmes, B. J., Scarrow, G., Graham, I. D., ... & Straus, S. E. (2018). Evaluation of the “Foundations in Knowledge Translation” training initiative: preparing end users to practice KT. *Implementation Science*, 13(1), 1-13.

Bijlage B: Staatssteun – Daadwerkelijke Samenwerking

Daadwerkelijke samenwerking moet tot uiting komen in een vastgelegde inhoudelijke betrokkenheid bij de samenwerking. Deelnemers dienen daadwerkelijk deel te nemen aan de samenwerking door invloed te hebben op het ontwerp en de uitvoer van de samenwerking, de financiële risico's te delen, op afstand van elkaar te staan (onafhankelijkheid) en actief bij te dragen aan het management van de samenwerking. Contractonderzoek en het verrichten van onderzoeksdiensten – en uitbesteding – kwalificeren naar hun aard niet als daadwerkelijke samenwerking.

Daadwerkelijke samenwerkingsvereisten [paragraaf 2.2.2 Kaderregeling O&O&I](#):

1. Het betreft een samenwerking tussen
 - a. ten minste twee onafhankelijke partijen;
 - b. waarvan ten minste één partij die voldoet aan de definitie van onderzoeksorganisatie³ en één partij die kwalificeert als onderneming, die
 - c. op basis van een in het projectvoorstel beschreven taakverdeling (project governance) een gemeenschappelijke doelstelling nastreven en
 - d. samen de omvang van het samenwerkingsproject bepalen en bijdragen aan de tenuitvoerlegging ervan en
 - e. de daaraan verbonden financiële, technologische, wetenschappelijke en andere risico's delen en
 - f. duidelijke omschrijving van de activiteiten per projectpartij in werkpakketten en een bijbehorende duidelijke begroting, waarin duidelijk wordt welk deel van de subsidie op welk deel van de activiteiten en werkpakketten betrekking heeft, en
 - g. de projectresultaten delen, en
 - h. waarbij de activiteiten vallen binnen de primaire activiteiten van een onderzoeksorganisatie, zijnde:
 - i. opleiding
 - ii. onafhankelijk onderzoek of ontwikkeling.
2. Een of meer partijen kunnen de volledige kosten van het project dragen (mede middels verkrijging van subsidie) en zodoende de andere partijen bevrijden van de aan het project verbonden financiële risico's.
3. De beoogde activiteiten vallen binnen de categorieën fundamenteel, industrieel onderzoek en/of experimentele ontwikkeling.⁴
4. De hierboven genoemde onderdelen moeten voor aanvang van het project zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst die aan bovenstaande voorwaarden voldoet.
5. Hiervan uitgesloten zijn definitieve overeenkomsten over de marktwaaarde van de ontstane intellectuele-eigendomsrechten en de waarde van bijdragen aan het project.
6. Contractonderzoek en het verrichten van onderzoeksdiensten worden niet geacht vormen van samenwerking te zijn.

Voorwaarden Subsidieaanvraag

In uw subsidieaanvraag dienen de volgende aspecten duidelijk omschreven te worden. Geef duidelijk aan welke partijen deelnemen in de daadwerkelijke samenwerking en welke partijen in dit verband voor haar activiteiten subsidie aanvragen.

Omschrijf per samenwerkende partij:

- of dit een onderzoeksorganisatie of onderneming (niet-onderzoeksorganisatie) betreft
- welke rollen en taken de partij heeft binnen de samenwerking
- welke activiteiten door partij zullen worden uitgevoerd
- welk deel van de subsidie beoogd is voor welke partij (begroting)

EN

³ Par. 1.3 onder ee) [Kaderregeling O&O&I](#)

⁴ Par. 1.3 onder j), m) en q) [Kaderregeling O&O&I](#)

- Op welke manier de (hoofd-)activiteit voldoet aan de criteria van fundamenteel of industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling.
- in een verklaring dat partijen financieel en juridisch onafhankelijk van elkaar zijn

Voorwaarden samenwerkingsovereenkomst

Om aan de voorwaarden van daadwerkelijke samenwerking te kunnen voldoen, kunnen de projectactiviteiten alleen dan starten nadat de samenwerkingsovereenkomst geaccepteerd is door ZonMw en ondertekend is door alle betrokken samenwerkingspartijen.

Op de ZonMw website kunt u meer informatie vinden over de voorwaarden en een voorbeeld overeenkomst vinden. U wordt dringend geadviseerd gebruik te maken van het voorbeeld, dit is opgesteld in lijn met de vereisten voor daadwerkelijke samenwerking. Zie voor meer informatie en voorwaarden: <https://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/cofinanciering/subsidies-en-samenwerkingbijdragen-van-derden/>

In de samenwerkingsovereenkomst moet onder andere een bepaling inzake intellectuele eigendomsrechten opgenomen worden. Deze bepaling regelt dat:

- de resultaten van de samenwerking die geen intellectuele eigendomsrechten opleveren breed verspreid worden;
- de uit het samenwerkingsproject ontstane intellectuele-eigendomsrechten aan de verschillende samenwerkende partijen worden toegekend op een wijze die een passende afspiegeling is van de werkzaamheden. Het uitgangspunt daarbij is 'uitvinder is eigenaar';
- de onderzoeksorganisatie(s) een vergoeding ontvangt bij overdracht of licensering van haar (gedeelte-) intellectuele-eigendomsrechten aan de onderneming(en) die gelijkwaardig is aan de marktprijs. Bepaling van een marktconforme prijs kan niet op voorhand worden vastgesteld en dient op arm's length-voorwaarden plaats te vinden.

U moet tijdig een definitieve maar nog niet ondertekende versie van de samenwerkingsovereenkomst aanleveren die voldoet aan genoemde voorwaarden voor beoordeling door ZonMw.

Uitvoering Project

Het gehele project moet worden uitgevoerd met inachtneming van de vereisten voor daadwerkelijke samenwerking. Als niet of niet langer (deels) aan die vereisten wordt voldaan, bestaat het risico op verstrekking van onrechtmatige staatssteun aan betrokken ondernemingen en zal (dat deel van) de subsidie niet verstrekt of ingetrokken kunnen worden.

Let op dat het niet mogelijk is om na de ondertekende samenwerkingsovereenkomst nieuwe organisatie(s) toe te (laten) voegen.